

**PROGRAM PROFILAKTYKI
MŁODZIEŻOWEGO OŚRODKA
SOCJOTERAPII NR 7
W WARSZAWIE**

Program profilaktyki jest dokumentem, w którym zawarto opis działań profilaktycznych podejmowanych w placówce. Kształtuje on umiejętności skutecznego radzenia sobie przez wychowanków z przeżywanymi trudnościami, wynikającymi zarówno z problemów osobistych, jak i interakcji rówieśniczych. Dostarcza wiedzy na temat prawidłowości rozwojowych, istoty zaburzeń i możliwości ich identyfikacji oraz uczy umiejętności konstruktywnego zaspokajania potrzeb i radzenia sobie w sytuacjach trudnych. Ma na celu uświadomienie młodzieży, że wraz ze zwiększaniem zakresu swobody, wzrasta poziom odpowiedzialności za działania własne i innych. Ważne wydaje się włączenie młodzieży w aktywne realizowanie przedsięwzięć profilaktycznych, co pozwoli rozwijać pozytywne aspekty obrazu samego siebie i wzbogacać poczucie własnej wartości.

Problemy i potrzeby zdiagnozowano na podstawie analizy dokumentacji o wychowankach, obserwacji ich zachowania, a także przeprowadzonych z nimi rozmów.

Podstawy prawne działań profilaktycznych podejmowanych w szkole:

- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawie nieletnich. (tj. Dz. U. z 2002 r. Nr 11, poz. 109).
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego. (Dz. U. Nr 111, poz. 535).
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. (Dz. U. Nr 35, poz. 230 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. (Dz. U. z 2003 r. Nr 24, poz. 198).
- Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. (Dz. U. z 1996 r. nr 10, poz. 55).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia z dnia 26 lutego 2002 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół. (Dz. U. Nr 51, poz.458).
Powyższe rozporządzenie działalność edukacyjną szkoły określa min. przez:
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem. (Dz. U. z 2003 r. Nr 26, poz. 226).
- §9 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem stanowi, że „Szkoły i placówki podejmują działania interwencyjne polegające na powiadomieniu rodziców i Policji w sytuacjach kryzysowych, w szczególności, gdy dzieci lub młodzież używają, posiadają lub rozprowadzają środki lub substancje, o których mowa w§1 cyt. rozporządzenia (środki odurzające, substancje psychotropowe, środki zastępcze).
- §10 ww. rozporządzenia określa, że szkoły i placówki opracowują, zgodnie ze statutem, strategię działań wychowawczych i zapobiegawczych oraz interwencyjnych wobec dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem, która uwzględnia m. in. procedury postępowania w sytuacjach szczególnych zagrożeń oraz sposób współdziałania pracowników szkoły ze służbą zdrowia i Policją w sytuacjach wymagających interwencji.
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawie nieletnich (tj. Dz. U. z 2002 r. Nr 11, poz. 109 ze zm.).

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.

Przepisy ustawy o postępowaniu w sprawie nieletnich art. 1 §1 określają, w stosunku do kogo i w jakim zakresie można je stosować. I tak:

- w zakresie zapobiegania i zwalczania demoralizacji - w stosunku do osób, które nie ukończyły lat 18 (nie określono dolnej granicy wieku);
- w zakresie postępowania w sprawach o czyny karalne - w stosunku do osób, które dopuściły się takiego czynu po ukończeniu 13 lat, ale nie ukończyły lat 17;
- w zakresie wykonywania środków wychowawczych lub poprawczych – w stosunku do osób, względem których środki te zostały orzeczone, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez te osoby lat 21. W art. 1 określono, że „nieletni” to osoba, o której mowa w §1, natomiast „czyn karalny” to czyn zabroniony przez ustawę jako:

Przestępstwo (czyn człowieka zabroniony pod groźbą kary, która określa jego znamiona, zawiniony i szkodliwy społecznie w stopniu wyższym, niż znikomy lub przestępstwo skarbowe).

Wykroczenia określone w 11 artykułach Kodeksu Wykroczeń:

- zakłócenie wybrykami spokoju lub porządku publicznego (art.51 K.W.);
- znęcanie się nad zwierzętami (art.62 K.W.);
- niszczenie i uszkodzanie znaków umieszczonych przez organ państwowy (art. 69 K.W.);
- uszkodzanie znaków lub urządzeń zapobiegających niebezpieczeństwu (art. 74 K.W.);
- rzucanie kamieniami w pojazd będący w ruchu (art. 76 K.W.);
- samowolna zmiana znaków lub sygnałów drogowych (art. 85 K.W.);
- prowadzeniu pojazdu przez osobę po użyciu alkoholu (art. 87 K.W.);
- kradzież lub przywłaszczenie mienia do określonej wartości (nie przekracza 250 złotych) (art. 119 K.W.);
- paserstwo mienia o określonej wartości (art. 122 K.W.);
- niszczenie lub uszkodzenie mienia, jeśli szkoda dotyczy ustalonej w Kodeksie Wykroczeń kwoty (nie przekracza 250 złotych) (art. 124 K.W.);
- spekulacja biletami wstępu (art. 133 K.W.);
- utrudnienie korzystania z urządzeń przeznaczonych do użytku publicznego (art. 143 K.W.).

Odpowiedzialność za pozostałe wykroczenia może nastąpić tylko w sytuacji przypisania nieletniemu przejawu demoralizacji.

PROFILAKTYKA

Żyjemy w czasach szybkich i gwałtownych przemian, do których nie zawsze i nie każdy człowiek jest należycie przygotowany. Jednym z negatywnych efektów tych przemian jest wzrost ilości zachowań destrukcyjnych wśród młodzieży. Źródłami problemów, z którymi może się zetknąć młody człowiek, są dziś nie tylko naturalne trudności okresu dojrzewania, ale także pułapki związane z rozwojem cywilizacji, takie jak: zmniejszona

kontrola społeczna, fałszywy pluralizm systemów wartości i wynikająca z niego dezorganizacja życiowa, kryzys rodziny, zaburzenia więzi międzypokoleniowej, niekontrolowany wpływ mediów, aktywny marketing dysfunkcyjnych zachowań, dehumanizacja.

Profilaktykę rozumie się jako proces wspierający rozwój uczniów - ich zdrowie psychiczne i fizyczne, jak również pomoc i towarzyszenie uczniowi w zdobywaniu doświadczeń życiowych. Profilaktyka to także zdobywanie wiedzy o zagrożeniach oraz nabywanie umiejętności przeciwdziałania tym zagrożeniom.

Diagnoza obszarów problemowych

Wiek dorastania to okres w życiu młodego człowieka, kiedy następuje najbardziej gwałtowny rozwój emocjonalny i kształtują się najważniejsze elementy osobowości, co wiąże się ze zwiększonym prawdopodobieństwem wystąpienia zachowań niepożądanych i ryzykownych.

Do najczęstszych należą:

- palenie tytoniu,
- spożywanie alkoholu,
- używanie różnego rodzaju środków psychoaktywnych w tym narkotyków, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
- zachowania agresywne i przestępcze,
- nieadekwatne i ryzykowne zachowania seksualne.

Ww. zagrożenia w połączeniu z brakiem nadzoru, brakiem prawidłowych wzorców w środowisku wychowawczym, niewydolnością wychowawczą rodziców, mogą skutkować zaburzeniami w sferze emocjonalnej, interpersonalnej i intelektualnej co powoduje, że rozwój społeczny młodego człowieka przebiega nieprawidłowo. Przyczyn zaburzeń w zachowaniu wychowanków upatrujemy więc w:

- niskiej samoocenie,
- kompleksach i zahamowaniach,
- nieumiejętności empatycznego wczuwania się w sytuację drugiej osoby,
- nieumiejętności odczytywania własnych stanów psychicznych i ich werbalizowania,
- agresywnych wzorcach rozwiązywania sytuacji trudnych i konfliktowych wyniesionych ze środowiska wychowawczego,
- słabej internalizacji norm społecznych,
- niskiej wiedzy ogólnej,
- nieharmonijnym rozwoju emocjonalnym i poznawczym,
- braku skonkretyzowanych zainteresowań lub motywacji do ich pogłębiania.

Pobyty chłopców w MOS ma służyć zminimalizowaniu negatywnego wpływu środowiska, w którym dotychczas się wychowywali, wypracowaniu nowych, akceptowanych wzorców funkcjonowania w społeczeństwie.

Program profilaktyki adresowany do uczniów, nauczycieli i rodziców jest zgodny ze:

- statutem Ośrodka,
- programem wychowawczym,
- regulaminem Ośrodka.

Działalność profilaktyczna w szkole i placówce polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej:

1. **w przypadku profilaktyki uniwersalnej** – wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków i substancji tj.: alkoholu, nikotyny, narkotyków, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych
2. **w przypadku profilaktyki selektywnej** – wspieranie uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na rozwój zachowań ryzykownych;
3. **w przypadku profilaktyki wskazującej** – wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków i substancji, o których mowa w pkt.1 lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia.

W ramach programu podjęte zostaną:

- działania informacyjne w szczególności:
 - dostarczanie aktualnych informacji nauczycielom, wychowawcom i rodzicom lub opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używania środków i substancji psychoaktywnych (zmieniających świadomość)
 - udostępniania informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów w przypadku używania środków i substancji psychoaktywnych
 - przekazania informacji uczniom i wychowankom, ich rodzicom lub opiekunom oraz nauczycielom i wychowawcom na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii
 - informowanie uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz o metodach współpracy z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomanią.
- działania edukacyjne w szczególności:
 - poszerzania wiedzy rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego uczniów i wychowanków, a także rozpoznawania wczesnych objawów używania środków i substancji psychoaktywnych, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach
 - rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów i wychowanków
 - kształtowanie u uczniów i wychowanków umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji
 - kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu

- prowadzenia wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków i substancji psychoaktywnych oraz podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej
- doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania środków i substancji psychoaktywnych, norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego
- działania integracyjne w szczególności:
 - doskonalenia współpracy w relacjach uczeń – uczeń, uczeń – nauczyciel, nauczyciel – nauczyciel, wychowanek – uczeń, wychowanek – wychowanek, wychowanek – wychowawca, wychowawca – wychowawca, nauczyciel – wychowawca
- działania wdrażające określone umiejętności w szczególności:
 - kształtowania u uczniów i wychowanków prawidłowych i akceptowanych społecznie działań wpływających pozytywnie na ich rozwój
- działania interwencyjne w szczególności:
 - doskonalenia współpracy z Policją, Służbą Zdrowia

Opracowane zostały również procedury postępowania nauczycieli/wychowawców w sytuacjach zagrożeń związanych z niewłaściwymi zachowaniami młodzieży przy współpracy szkoły z policją. Program jest otwarty i może ulegać modyfikacji, wiąże się z problematyką poszczególnych przedmiotów, godzin wychowawczych i umożliwia wykorzystanie innych programów profilaktycznych realizowanych przez osoby kompetentne i właściwie przeszkolone. Jest uzupełnieniem programu wychowawczego szkoły i ukierunkowany jest na wszechstronny rozwój ucznia poprzez:

- kształtowanie właściwej postawy ucznia,
- poznawanie i przestrzeganie norm społecznych,
- budowanie postaw życzliwości i miłości,
- przestrzeganie zasad bezpieczeństwa w szkole i poza nią.

Realizatorzy działań profilaktycznych:

- ❖ **Dyrektor Ośrodka, jako realizator działań profilaktycznych:**
 - dba o doskonalenie nauczycieli w zakresie działań profilaktycznych i wychowawczych,
 - monitoruje pracę wychowawców klas i pedagoga szkolnego,
 - wyznacza odpowiedzialnych za realizację poszczególnych zadań związanych z działaniami profilaktycznymi.
- ❖ **Pedagog i psycholog, socjoterapeuta:**
 - podejmuje działania profilaktyczno-wychowawcze wynikające ze szkolnego programu wychowawczego i szkolnego programu profilaktyki w stosunku do uczniów i rodziców z udziałem nauczycieli.
- ❖ **Nauczyciel – wychowawca:**
 - doskonalą swoje kwalifikacje i zdobywa nowe umiejętności w zakresie działań profilaktycznych,

- realizuje zadania we współpracy z rodzicami,
 - dba o poczucie bezpieczeństwa i akceptację ucznia w klasie/grupie,
 - jest wzorem konstruktywnych zachowań.
- ❖ **Rodzice** aktywnie współpracują ze Ośrodkiem. Korzystają z pomocy i wsparcia ze strony specjalistów placówki.

Szkoła współpracuje w zakresie realizacji działań profilaktycznych z:

- Poradnią Pedagogiczną – Psychologiczną,
- Policją i Strażą Miejską,
- Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Warszawskim Centrum Pomocy Rodzinie
- Kuratorem Sądowym d/s Rodzinnych i Nieletnich,
- Poradnią Uzależnień.

CELE I ZADANIA SZKOLNEJ PROFILAKTYKI

Cele:

1. Zapobieganie i zmniejszanie szkód występujących w życiu młodych ludzi w związku z sięganiem przez nich po substancje uzależniające
 - ochrona młodego człowieka przed zagrożeniami,
 - reagowanie na próby podejmowania zachowań ryzykownych poprzez odwołanie się do specjalistycznej pomocy,
 - dostarczenie wiedzy o szkodliwości spożywania napojów alkoholowych, palenia papierosów i stosowania środków odurzających.
2. Ograniczenie i eliminowanie zachowań problemowych występujących wśród młodzieży jak: wagary, agresja i przemoc, wyłudzenie, wykroczenia przeciw prawu, przedwczesna inicjacja seksualna.
 - pomoc w rozwijaniu ważnych umiejętności społecznych i psychologicznych,
 - rozwijanie możliwości podejmowania działań alternatywnych poprzez zaangażowanie uczniów w działalność pozytywną,
 - redukcja agresywnych zachowań w grupie rówieśniczej,
 - umożliwienie uczniom udziału w zajęciach specjalistycznych, socjoterapeutycznych, psychoedukacyjnych,
 - popularyzowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego.
3. Kształtowanie osobowości ucznia w taki sposób, aby prawidłowo funkcjonował w środowisku szkolnym i pozaszkolnym:
 - budowanie poczucia własnej wartości i zachowań asertywnych,
 - kształcenie umiejętności komunikacji interpersonalnej,
 - wychowanie do wartości i podejmowania odpowiedzialnych decyzji,
 - zaspokojenie potrzeb psychospołecznych ucznia.
4. Wypracowanie właściwych form współpracy z rodzicami w zakresie rozwiązywania problemów młodzieży:
 - pedagogizacja rodziców,
 - porady, konsultacje i zajęcia psychoedukacyjne,
 - informowanie o możliwościach uzyskania pomocy specjalistycznej,

- zaangażowanie rodziców w życie ośrodka.
- 5. Promocja zdrowia i rozwijanie zdolności do prowadzenia zdrowego życia młodzieży w działaniach wychowawczych, profilaktycznych i interwencyjnych:
 - zapewnienie wymiany informacji pomiędzy pracownikami szkoły,
 - doskonalenie nauczycieli w zakresie profilaktyki uzależnień i innych problemów młodzieży.

Treści programu będą realizowane podczas:

- lekcji,
- godzin wychowawczych,
- zajęć z pedagogiem i psychologiem szkolnym,
- zajęć warsztatowych prowadzonych przez specjalistów,
- zajęć pozalekcyjnych,
- konkursów,
- wycieczek.

Metody pracy:

- POGADANKI – należą do metod dialogowych i polegają na rozmowie wychowawców z wychowankami, przy czym wychowawca jest w tej rozmowie osobą kierującą. Wychowawca stawia kolejne pytania, na które otrzymuje od wychowanków odpowiedzi. Jednocześnie jest przygotowany do udzielania odpowiedzi na pytania wychowanków.
- DYSKUSJA – większość zajęć jest prowadzona z użyciem tej metody, ponieważ ćwiczenia odwołują się przede wszystkim do doświadczeń i przeżyć własnych.
- BURZA MÓZGÓW – jedna z podstawowych metod przy rozwiązywaniu problemów, stymuluje myślenie twórcze.
- MINI WYKŁADY – stosowane sporadycznie, gdy należy przybliżyć uczniom pewne podstawowe wiadomości. Służą one poszerzaniu wiedzy ogólnej. Powinny być krótkie, logiczne i zawierać jedynie to, czego uczniowie na pewno nie wiedzą.
- PSYCHODRAMA – odgrywanie krótkich scenek na określony temat, czasem w oparciu o przygotowany wcześniej scenariusz. Metoda jest używana, gdy zależy nam na odwołaniu się do uczuć, jakie towarzyszą młodzieży w określonych, trudnych sytuacjach życiowych. Psychodrama polega na uświadomieniu sobie stanów emocjonalnych i zachowań w odpowiedzi na to co się dzieje dookoła.
- ZABAWY INTEGRACYJNE – służą zwiększeniu spójności grupy, mają korzystny wpływ na komunikację i wzajemne zrozumienie. Zwiększają poczucie bezpieczeństwa, poprawiają nastrój, podnoszą gotowość do współdziałania.
- ZABAWY EDUKACYJNE – są wykorzystywane do prezentacji konkretnych, możliwych zachowań w różnych sytuacjach. Służą także do stymulowania myślenia twórczego.
- RYSUNKI I INNE PRACE PLASTYCZNE – pozwalają wyrazić to, co trudno jest sformułować słowami, ilustrują uczucia, konkretyzują marzenia. Nie liczą się tu uzdolnienia plastyczne.
- FILMY EDUKACYJNE – filmy, które mogą pomóc w edukacji i popularyzacji tematu. Ilustrują doświadczenia, tłumaczą zjawiska, wyjaśniają skomplikowane procesy a czasem bawią. Zaznajamiają z dorobkiem narodowego dziedzictwa i źródłami europejskiej kultury.
- REALIZACJA PROGRAMU PROFILAKTYKI – Ars – czyli jak dbać o miłość.

Przewidywane efekty podjętych działań profilaktycznych.

W wyniku realizacji programu profilaktycznego, uczeń:

- uzyskuje pomoc pedagogiczno- psychologiczną,
- uświadamia sobie zagrożenia i potrafi im się przeciwstawić,
- identyfikuje się ze środowiskiem szkolnym i dostrzega korzyści płynące z prowadzenia zdrowego stylu życia,
- osiąga dojrzałą osobowość psychospołeczną,
- występuje niski wskaźnik uczniów opuszczających zajęcia lekcyjne.

Natomiast rodzice chętnie uczęszczają w oferowanych im programach, warsztatach.

Ewaluacja:

1. Ewaluacja programu po każdym roku szkolnym.
2. Każdorazowo (po ewaluacji) zostaną do programu naniesione ewentualne poprawki.
3. W ewaluacji uwzględnione będą opinie uczniów, rodziców nauczycieli, nadzoru pedagogicznego.
4. Ewaluacja dokonywana będzie w następujący sposób:
 - ankiety dla rodziców i nauczycieli,
 - badanie opinii i zgłaszanie uwag na spotkaniach z rodzicami, wypowiedzi i wnioski na posiedzeniach rad pedagogicznych, opinie i uwagi nadzoru pedagogicznego.

PLAN DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

ZADANIA	SPOSOBY REALIZACJI
Poznanie systemu rodzinnego i środowiska, w którym przebywa uczeń	<ul style="list-style-type: none">• Ankieta diagnozująca• Sporządzenie listy uczniów wymagających pomocy• Rozmowy z uczniami• Rozmowy z rodzicami• Współpraca z OPS
Budowanie pozytywnych relacji koleżeńskich, zapobieganie agresji, lobbingowi itp.	<ul style="list-style-type: none">• Spotkanie klas pierwszych z pedagogiem• Zajęcia integrujące w klasie• Gry i zabawy psychologiczne• Wycieczki, rajdy, ogniska i biwaki• Zajęcia z komunikacji interpersonalnej
Zapoznanie uczniów z zasadami dobrego zachowania i kulturalnego odnoszenia się do siebie oraz eliminowanie wulgaryzmów i dewastacji mienia	<ul style="list-style-type: none">• Ustalenie zasad zachowania ucznia• Zajęcia edukacyjno-informacyjne w ramach godzin z wychowawcą• Spotkania z przedstawicielami policji.• Współpraca z samorządem szkolnym

<p>Dbłość o wysoką frekwencję i dyscyplinę</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sprawdzanie obecności na każdej lekcji • Rozliczenie opuszczonych godzin lekcyjnych • Prowadzenie ciekawych lekcji metodami aktywizującymi • Spotkania informacyjne z rodzicami i ustalenie sposobów kontaktów • Punktualne zaczynanie i kończenie lekcji
<p>Zapobieganie podejmowania przez młodzież zachowań ryzykownych typu: palenie tytoniu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja programu antynikotynowego • Akcja plakatowa • Filmy edukacyjne • Spotkanie ze specjalistą • Wykonanie gazetki tematycznej
<p>Zapobieganie podejmowania przez młodzież zachowań ryzykownych typu: używanie alkoholu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja tematyki antyalkoholowej na godzinach wychowawczych • Sukcesywne wdrażanie profesjonalnych programów profilaktycznych • Zajęcia z asertywności • Filmy edukacyjne • Spektakle profilaktyczne • Procedury postępowania
<p>Zapobieganie podejmowania przez młodzież zachowań ryzykownych typu: Używanie środków psychoaktywnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia warsztatowe • Filmy edukacyjne i spektakle • Współpraca z Poradnią Uzależnień • Redagowanie broszur i ulotek informacyjnych • Zapoznanie rodziców z możliwościami leczenia młodzieży • Postępowanie według procedury
<p>Zapobieganie podejmowania przez młodzież zachowań ryzykownych typu: wczesna inicjacja seksualna</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Spotkania z pielęgniarką • Realizacja tematyki w ramach godzin wychowawczych oraz na lekcjach biologii i wychowania do życia w rodzinie • Pomoc w rozwijaniu umiejętności psychospołecznych i kształtowaniu postaw prorodzinnych
<p>Propagowanie zdrowego stylu życia (bulimia, anoreksja, zdrowe żywienie, higiena i inne)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia integracyjne • Zajęcia pozalekcyjne wycieczki, rajdy • Turnieje międzyklasowe • Koła zainteresowań • Zapewnienie możliwości alternatywnych form spędzania czasu wolnego

Poszanowanie i tolerancja dla odmienności kultur zachowań i różnic między ludźmi	<ul style="list-style-type: none">• Pogadanki• Filmy edukacyjne• Akcja plakatowa
Współpraca z rodzicami	<ul style="list-style-type: none">• Zapoznanie rodziców z programem profilaktycznym.• Informowanie o dostępnych formach pomocy• Wymiana informacji• Wspólne organizowanie imprez szkolnych• Pedagogizacja rodziców• Zaangażowanie rodziców w poszukiwaniu konstruktywnych rozwiązań i środków zaradczych• Zorganizowanie spotkań warsztatowych z rodzicami na wybrane tematy
Współdziałanie wszystkich pracowników szkoły i rodziców w zakresie wychowania, profilaktyki i interwencji	<ul style="list-style-type: none">• Spotkania z pracownikami szkoły,• Indywidualne konsultacje• Wzajemna wymiana informacji
Pomoc dzieciom nadpobudliwym mającym kłopoty w nauce i zachowaniu	<ul style="list-style-type: none">• Zajęcia socjoterapeutyczne z młodzieżą mające na celu zdobycie umiejętności współdziałania w grupie, radzenia sobie w trudnych sytuacjach• Wspieranie rodziców w nawiązywaniu kontaktu z poradniami specjalistycznymi
Szkolenie się nauczycieli i pracowników w zakresie profilaktyki zagrożeń oraz umiejętności wychowawczych	<ul style="list-style-type: none">• Konferencje• Warsztaty• Konsultacje metodyczne

BLOKI TEMATYCZNE ZAJĘĆ PROFILAKTYCZNO-WYCHOWAWCZYCH:

TWORZENIE GRUPY:

- ustalenie celów indywidualnych i grupowych
- określenie norm grupowych
- budowanie wzajemnego zaufania i wsparcia
- rozwijanie zachowań empatycznych

PODNOSZENIE POCZUCIA WŁASNEJ WARTOŚCI:

- rozwijanie świadomości własnych wad i zalet
- rozwijanie samoświadomości
- rozwijanie zainteresowań i skłanianie do samodzielnego poznawania świata
- rozwijanie w wychowankach postaw ciekawości i otwartości
- przybliżanie znaczenia pozytywnego myślenia

KOMUNIKACJA INTERPERSONALNA:

- rozpoznawanie i stosowanie różnych poziomów komunikacji (werbalna i niewerbalna)
- bariery komunikacyjne (osądzanie, decydowanie za innych, uciekanie od cudzych problemów)
- rozwijanie w wychowankach postaw tolerancji
- podnoszenie kultury języka

SPOSOBY ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW I KONFLIKTÓW:

- sposoby rozwiązywania konfliktów
- techniki umożliwiające efektywne rozwiązywanie problemów i konfliktów
- problemy, z którymi borykają się młodzi ludzie

PRZECIWDZIAŁANIE AGRESJI:

- rodzaje agresji
- sposoby rozładowywania trudnych emocji
- zapobieganie agresji
- uświadomienie wychowankom problemu agresji
- określenie zachowań agresywnych w placówce
- próba znalezienia sposobów eliminujących lub zmniejszających istnienie agresji w Ośrodku
- rozwijanie umiejętności empatii (zrozumienie uczuć i potrzeb ofiary)
- poznanie cech charakterystycznych dla potencjalnych ofiar i sprawców przemocy
- kształtowanie postawy życzliwości, tolerancji i chęci pomocy krzywdzonym

UWARUNKOWANIA I SKUTKI UZALEŻNIEŃ:

- szkodliwość substancji psychoaktywnych oraz ukazywanie zagrożeń jakie niosą za sobą uzależnień
- uzależnienie od Internetu i telefonów komórkowych
- sposoby spędzania czasu wolnego i kreowanie wzorców
- mity i fakty na temat uzależnień
- formy pomocy osobom uzależnionym

KSZTAŁTOWANIE POSTAW ASERTYWNYCH

- rozróżnianie zachowań agresywnych, asertywnych, uległych
- sztuka odmawiania
- uświadomienie sobie własnych praw asertywnych
- umiejętności asertywnego zachowania w różnych sytuacjach społecznych
- umiejętności asertywnego odmawiania

PODEJMOWANIE DECYZJI

- podejmowanie świadomych decyzji w sprawie używek
- poczucie odpowiedzialności za siebie i innych
- przybliżenie pojęcia decyzja
- uczenie się podejmowania decyzji w oparciu o rozpoznanie prawdziwego dobra
- uświadomienie uczniom potrzeby rozważania konsekwencji przy podejmowaniu decyzji
- ukazanie znaczenia informacji i ich wpływu na decyzję

JAK RADZIĆ SOBIE ZE STRESEM

- pozytywne radzenie sobie ze stresem
- przyczyny stresu
- objawy i skutki stresu krótkotrwałego i chronicznego

ZDROWY TRYB ŻYCIA

- planowanie czasu pracy, nauki i odpoczynku
- zasady racjonalnego, zdrowego żywienia
- zasady higieny
- uprawiania sportu

PRZETWARZANIE EMOCJI

- nabycie umiejętności rozpoznawania uczuć, nazywania ich
- nauczenie przypisywania uczuć sobie
- umiejętność wyrażania uczuć
- uświadomienie uczniom, że w różnych sytuacjach przeżywamy różne emocje
- akceptacja własnych i cudzych uczuć

PROCEDURY POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELI/WYCHOWAWCÓW I METODY WSPÓLPRACY SZKOŁY Z POLICJĄ W SYTUACJACH ZAGROZEŃ MŁODZIEŻY PRZESTĘPCZOŚCIĄ I DEMORALIZACJĄ

Wśród różnorodnych przejawów demoralizacji za najbardziej niepokojące i zagrażające zdrowiu młodzieży uznaje się alkoholizm, narkomanię, wczesną inicjację seksualną, kradzieże, wagary oraz zachowania agresywne, które często ze sobą współistnieją. Wszystkie te czynniki mogą być przyczyną nawiązywania kontaktów z grupami przestępczymi a w dalszej kolejności popełniania przestępstw.

Szkoła zobowiązana jest do wczesnego rozpoznawania niedostosowania społecznego podejmowania stosowanych oddziaływań wychowawczych, profilaktycznych a wobec uczniów niedostosowanych – działań interwencyjnych. Właściwa, adekwatna reakcja

nauczyciela, pedagoga czy dyrektora oraz powiadomienie w razie potrzeby stosownych instytucji zwiększają skuteczność oddziaływań.

Działania profilaktyczne w Ośrodku będą kierowane równolegle do młodzieży zagrożonej i niedostosowanej przy współpracy nauczycieli rodziców oraz policji.

Cele:

- zwiększenie skuteczności oddziaływań szkoły w sytuacjach zagrożenia dzieci i młodzieży przestępczością i demoralizacją.
- ścisła współpraca szkoły z rodzicami i policją.

Działania interwencyjne:

- Na terenie Ośrodka obowiązuje zakaz posiadania, sprzedawania i używania papierosów, alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych.
- Zakaz obowiązuje wszystkich wychowanków w czasie lekcji i zajęć pozalekcyjnych odbywających się w placówce i terenie do niej należącym np. w trakcie imprez kulturowych, sportowych itp.
- W szkole prowadzone będą zajęcia, w czasie których uczniowie i nauczyciele zapoznają się z ryzykiem używania środków uzależniających i sposobami rozpoznawania symptomów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach.
- Uczniowie, którzy eksperymentują ze środkami uzależniającymi bądź ich zachowanie narusza regulamin ośrodka, muszą liczyć się z konsekwencjami określonymi w wewnętrznym regulaminie ośrodka.
- Uczniowie i rodzice, którzy zwrócą się z problemem mogą liczyć na wsparcie i skierowanie do specjalistycznej poradni, gdzie uzyskają fachową pomoc.
- W sytuacjach kryzysowych podejmowana będzie interwencja zorientowana na pomoc uczniowi i rodzinie.
- Decyzje o podjęciu stosowanych działań interwencyjnych podejmuje dyrektor.

METODY WSPÓLPRACY OŚRODKA Z POLICJĄ

W ramach długofalowej pracy profilaktyczno-wychowawczej Ośrodek i policja utrzymują stałą, bieżącą współpracę w zakresie profilaktyki zagrożeń.

Koordinatorami współpracy jest pedagog/psycholog oraz specjalista ds. nieletnich i patologii właściwej jednostki policji.

Pracownicy placówki wyznaczeni do współpracy z policją, specjaliści ds. nieletnich i patologii oraz dzielnicowi powinni wspólnie ustalić wzajemne zasady kontaktu, by móc na bieżąco wymieniać informacje i rozwiązywać problemy związane z bezpieczeństwem i dobrem wychowanków.

W ramach współpracy policji z Ośrodkiem organizuje się:

- spotkania pedagogów, nauczycieli, dyrektorów szkół z zaproszonymi specjalistami ds. nieletnich i patologii, podejmujące tematykę zagrożeń przestępczością oraz demoralizacją dzieci i młodzieży w środowisku lokalnym,

- spotkania tematyczne młodzieży szkolnej z udziałem policjantów m.in. na temat odpowiedzialności nieletnich za popełnianie czyny karalne, prawnych aspektów narkomanii, wychowania w trzeźwości itp. oraz z młodszymi uczniami na temat zasad bezpieczeństwa, zachowań ryzykownych oraz sposobów unikania zagrożeń,
- informowanie policji o zdarzeniach mających znamiona czynów karalnych i przestępstwa, stanowiących zagrożenie dla życia i zdrowia uczniów na terenie szkoły oraz przejawach demoralizacji dzieci i młodzieży,
- udzielanie przez policję pomocy szkole w rozwiązywaniu trudnych, mogących mieć podłoże przestępcze problemów, które zaistniały na terenie placówki,
- wspólny udział w lokalnych programach profilaktycznych związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom oraz zapobieganiem demoralizacji i przestępczości nieletnich.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU UZYSKANIA INFORMACJI O UCZNIU, KTÓRY NIE UKOŃCZYŁ 18 LAT I UŻYWA ALKOHOL LUB INNE ŚRODKI W CELU WPROWADZENIA SIĘ W STAN ODURZENIA BĄDŹ PRZEJAWIA INNE ZACHOWANIA ŚWIADCZĄCE O DEMORALIZACJI.

-   Przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy/grupy.
-   Wychowawca informuje o fakcie pedagoga/ psychologa szkolnego i dyrektora szkoły.
-   Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz uczniem, w ich obecności. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego zachowania, rodziców zaś do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej może zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym.
-   Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do Ośrodka, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję - specjalistę ds. nieletnich).
-   Podobnie, w sytuacji, gdy Ośrodek wykorzysta wszystkie dostępne mu środki oddziaływać wychowawczych (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem, psychologiem itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny lub policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.
-   Jeżeli zachowania świadczące o demoralizacji przejawia uczeń, który ukończył 18 lat, a nie jest to udział w działalności grup przestępczych lub popełnienie przestępstwa, to postępowanie nauczyciela powinno być określone przez Statut Ośrodka.
-   W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udział w działalności grup przestępczych, zgodnie z art. 304 § 2 kodeksu postępowania karnego, dyrektor

Ośrodka jako przedstawiciel instytucji jest zobowiązany zawiadomić o tym prokuratora lub policję.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELI W PRZYPADKU, GDY NA TERENIE OŚRODKA ZNAJDUJE SIĘ UCZEŃ BĘDĄCY POD WPLYWEM ALKOHOLU, NARKOTYKÓW LUB INNYCH ŚRODKÓW ODURZAJĄCYCH.

1. Odizolować ucznia od pozostałych wychowanków i pozostawić go pod opieką osoby dorosłej – pielęgniarki, pedagoga lub nauczyciela.
2. Powiadomić wychowawcę klasy, pedagoga i dyrektora szkoły.
3. Wezwać lekarza celem stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia.
4. Powiadomić rodziców, których zobowiązuje się do zabrania wychowanka z Ośrodka.
5. W przypadku niemożności skontaktowania się z rodzicami, uczeń pozostaje pod opieką nauczyciela, pielęgniarki, pedagoga.
6. W przypadku odmowy stawienia się do szkoły rodzica/opiekuna należy powiadomić policję, która podejmuje decyzję o dalszym postępowaniu wobec dziecka. W przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości lub odurzenia policja ma możliwość przewiezienia ucznia do izby wytrzeźwień (na 24 godz.).
7. Dyrektor powiadamia rodziców oraz sąd rodzinny jeśli uczeń nie ukończył 18 lat.
8. Wychowawca ustala termin spotkania z rodzicami i uczniem w celu wyjaśnienia sytuacji oraz podjęcia działań profilaktycznych. Sporządza także notatkę służbową.
9. Spożywanie alkoholu na terenie szkoły przez ucznia, który ukończył 17 lat, stanowi wykroczenie z art. 43 ust 1 (ustawy z dn. 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i o tym fakcie należy powiadomić policję.
10. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji policji.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU, GDY NAUCZYCIEL/WYCHOWAWCA ZNAJDNIE NA TERENIE OŚRODKA SUBSTANCJĘ PRZYPOMINAJĄCĄ WYGLĄDEM NARKOTYK

W przypadku, gdy nauczyciel/wychowawca znajduje na terenie Ośrodka substancje przypominające wyglądem narkotyki powinien:

-   Zachowując środki ostrożności, zabezpieczyć substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji.
-   Powiadomić o zaistniałym fakcie pedagoga i dyrektora Ośrodka.
-   Dyrektor próbuje ustalić do kogo znaleziona substancja należała (o ile to jest możliwe w zakresie działań pedagogicznych).
-   Dyrektor Ośrodka jest zobowiązany wezwać policję.
-   Po przyjeździe policji dyrektor przekazuje zabezpieczoną substancję oraz informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU, GDY NAUCZYCIEL/WYCHOWAWCA PODEJRZEWA, ŻE UCZEŃ POSIADA PRZY SOBIE SUBSTANCJĘ PRZYPOMINAJĄCĄ NARKOTYK.

1. Nauczyciel zawiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy/grupy, pedagoga szkolnego oraz dyrektora Ośrodka.
2. Wychowawca lub pedagog w obecności innej osoby w szkole (np. dyrektora, nauczyciela przedmiotu itp.) ma prawo żądać, aby wychowanek przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), a także innych przedmiotów budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną substancją.
3. O swoich spostrzeżeniach dyrektor szkoły powiadamia rodziców (prawnych opiekunów) wychowanka i wzywa ich do natychmiastowego stawienia się w placówce.
4. W przypadku, gdy uczeń, mimo wezwania, odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczki, dyrektor po wezwaniu rodziców (prawnych opiekunów) wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do wychowanka oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy.
5. Jeżeli wychowanek wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel po odpowiednim zabezpieczeniu bezzwłocznie przekazuje ją do policji.
6. Nauczyciel dokumentuje okoliczności zdarzenia, sporządzając notatkę i swoje spostrzeżenia.

❖ Zgodnie z przepisami „Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii”, w Polsce karalne jest:

- posiadanie każdej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych,
- wprowadzanie do obrotu środków odurzających,
- udzielanie innej osobie, ułatwianie lub umożliwianie ich użycia oraz nakłanianie do użycia,
- wytwarzanie i przetwarzanie środków odurzających.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU UCHYLANIA SIĘ OD OBOWIĄZKU SZKOLNEGO

I WAGAROWANIA.

1. Indywidualna rozmowa z uczniem w celu poznania przyczyny wagarów, ucieczek z lekcji oraz świadomości ucznia dotyczącej konsekwencji dokonywanych wyborów i podejmowanych decyzji.
2. Kontakt wychowawcy z rodzicami, udzielanie informacji o frekwencji.
3. Wychowawca prowadzi rozmowę z uczniem w obecności rodziców w trakcie którego zawiera kontrakt określający warunki poprawy frekwencji ucznia na zajęcia.
4. Dalsza obserwacja ucznia.
5. W przypadku wyeliminowania problemu uczeń powinien być nagrodzony np. pochwałą do rodziców na forum klasy, ocena zachowania.

6. W przypadku braku poprawy zaistniałej sytuacji wychowawca przekazuje do pedagoga
 - wykaz uczniów z podaną informacją o skali problemu,
 - podjętych przez siebie działań i efektach.
7. Kolejna rozmowa z uczniem, rodzicami i pedagogiem.
8. Po wyczerpaniu możliwości, postępowanie według regulaminu szkolnego.

SPOSOBY POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELA WOBEC WYCHOWANKA – SPRAWCY CZYNU KARALNEGO:

1. Należy niezwłocznie powiadomić dyrektora Ośrodka.
2. Ustalić okoliczności czynu oraz ewentualnych świadków zdarzenia.
3. W przypadku, gdy sprawca jest znany i przebywa na terenie szkoły, należy przekazać go dyrektorowi placówki lub pedagogowi pod opiekę.
4. Następnym krokiem jest powiadomienie rodziców ucznia.
5. Policję należy powiadomić niezwłocznie w przypadku, gdy sprawa jest poważna (np. rozbój, uszkodzenie ciała itp.) lub w przypadku, gdy nieletni sprawca nie jest wychowankiem Ośrodka i jego tożsamość nie jest znana.
6. Ostatnią czynnością powinno być zabezpieczenie ewentualnych dowodów lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazanie ich Policji.

W PRZYPADKU, GDY WYCHOWANEK JEST OFIARĄ CZYNU KARALNEGO, NAUCZYCIEL POWINIEN PODJĄĆ NASTĘPUJĄCE CZYNNOŚCI:

1. udzielenia pierwszej pomocy (przedmedycznej), bądź zapewnienia jej udzielenia poprzez wezwanie lekarza, w przypadku kiedy ofiara doznała obrażeń;
2. niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły;
3. powiadomienie rodziców ucznia;
4. niezwłoczne wezwanie Policji w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU PODEJRZENIA O KRADZIEŻ:

1. Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, pedagog, dyrektor, itp.) ma prawo żądać, aby uczeń pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni we własnej odzieży, ewentualnie innych przedmiotów budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwanym przedmiotem.
2. W przypadku, gdy uczeń, mimo wezwania odmawia pokazania zawartości teczek, szafy dyrektor Ośrodka może wezwać policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezione przedmioty.
3. Jeżeli uczeń odda wychowawcy poszukiwane przedmioty, wracają one do właściciela, a sprawca kradzieży ponosi karę zgodną z Regulaminem Ośrodka.
4. Jeżeli ukradzione przedmioty są zniszczone lub z innego powodu nie mogą wrócić do właściciela sprawca kradzieży musi je odkupić.

W każdej w powyższych sytuacji nauczyciel / wychowawca sporządza stosowną notatkę